

OECD Multilingual Summaries Green Growth Indicators 2014

Summary in Turkish

Read the full book on: 10.1787/9789264202030-en

2014 Yeşil Büyüme Göstergeleri

Türkçe Özet

OECD yeşil büyüme göstergeleri dört ana hedef etrafında toplanmaktadır: Düşük karbonlu, kaynaklar açısından verimli bir ekonomi oluşturulması; doğal varlık tabanının korunması; insanların yaşam kalitesinin artırılması; gerekli politik önlemler uygulamaya konularak, yeşil büyümenin sunduğu ekonomik olanakların gerçekleştirilmesi. Dengeli bir şekilde yeşil büyümenin merkezi unsurlarının iletimini amaçlayan altı ana gösterge bulunmaktadır: Karbon ve malzeme üretkenliği, çevre açısından uyarlanmış çok faktörlü üretkenlik, doğal kaynak endeksi, toprak kullanımı ve kapsamında değişiklikler ve nüfusun hava kirliliğine maruz kalması.

Temel mesajlar

Küresel ekonomik ve mali kriz, çevre üzerindeki baskıları biraz hafifletti. Ancak, büyüme yeniden başlayınca hükümetler, ilgili politikaları güçlendirmedikçe bu baskılar yoğunlaşıp, hızla kriz öncesi seviyeleri aşacaktır.

Çevreye verilen zararı geri çevirmek, ekonominin doğal varlık tabanını korumak ve insanların yaşam kalitesini yükseltmek için doğal kaynakların ve enerjinin daha verimli kullanılmasına yönelik daha güçlü ve sürekli çaba göstermek gerekmektedir. Bunun için Maliye, Ekonomi, Sanayi ve Tarım Bakanlıklarının yanı sıra politikaları çevreyi etkileyen ve yeşil büyümeyi teşvik edebilecek diğer bakanlıkların da eşgüdümlü faaliyetlerde bulunması gerekmektedir. Eğitim ve beceri geliştirme aracılığıyla insan sermayesinin geliştirilmesi son derece önemlidir.

Çevreden aldığımız hizmetleri ve doğal kaynakları gitgide daha verimli kullanabiliyor muyuz?

- Geçtiğimiz 20 yıl içerisinde OECD ekonomilerinin karbon (kömür), enerji, asli malzemeler ve ara malları bakımından çevresel verimliliği arttı, ama ülkeler ve sektörler arasında büyük farklılıklar söz konusu. Karbondioksit salımları ve fosil yakıt kullanımı, ekonomik büyüme ile bağlı olmaktan çıktı. Ayrıca enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve karbonsuz olmasına yönelik çabalarda yenilenebilir enerjinin rolü artıyor. Bugün OECD ülkeleri 1990 yılına göre malzeme kaynaklarının kullanımında birim başına daha fazla ekonomik değer üretiyor ve atıkların geri dönüşümü konusundaki çabalar kazançlı olmaya başlıyor. Tarımda besin kullanımı da daha iyi olup, üretime kıyasla artakalan miktarlar azalıyor.
- Bu gelişmeler, bir dizi faktörün ortak bir sonucudur: Politik uygulama; kriz nedeniyle ekonomik faaliyetlerdeki düşüş; hizmet sektörünün büyümesi, kaynaklar yönünden yoğun ve kirliliğe yol açan üretimin dışarıya kaydırılması ve artan ticaret hacimleri.
- Birçok alanda verimlilik kazanımları küçük olup, çevresel baskılar hâlâ yüksek: Karbon emisyonları artmaya devam ediyor; enerji kompozisyonunda fosil yakıtlar - bazen devlet desteğinden

yararlanarak - ağır basmaya devam ediyor; ekonomik büyümeye destek olmak amacıyla malzeme kaynaklarının tüketimi hâlâ yüksek ve birçok değerli malzeme, çöp olarak hâlâ atılıyor.

Ekonomilerimizin doğal varlık tabanı korunuyor mu?

- Ülkelerin doğal varlıklarını değerlendirmek için elde mevcut bilgiler, farklı niteliklere sahip ve eksiktir. Yenilenebilir doğal kaynakların yönetimi konusunda nicelik bakımından ilerleme kaydedilmiştir. Balık avlama yoluyla elden edilen küresel balık üretiminde istikrar sağlandı; orman kaynaklarının ticari kullanımı, sürdürülebilir bir tablo arz ediyor. Artan talebe rağmen yenilenebilir tatlısu kaynaklarından su çıkarılmasında istikrar süregeliyor.
- Ancak doğal kaynaklar üzerindeki genel baskı hâlâ yüksek ve doğal kaynakların niteliği, sundukları ekosistem hizmetleri ve bunların bütünsel yönetimi ile ilgili önemli sorunlar devam ediyor. Biyolojik çeşitlilik bakımından zengin bölgeler azalıyor ve ekosistemlerin birçoğu bozuluyor. Biyolojik çeşitliliğe yönelik tehlikeler, özellikle nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu, toprak kullanımının değiştiği ve altyapı gelişiminin doğal yaşam alanlarının artan oranda parçalanmasına yol açtığı ülkelerde çok yüksek. Birçok hayvan ve bitki türü tehlikeye karşı karşıya; dünyanın balık stoklarının üçte biri haddinden fazla sömürülüyor. Birçok orman, bozulma, parçalanma ve başka toprak türlerine dönüştürülme tehdidi altında. Su kaynakları üzerindeki baskılar hâlâ yüksek; bazı durumlarda yerel su kıtlığı, ekonomik faaliyetleri kısıtlayabiliyor.

İnsanlar çevre konusundaki iyileşmelerden yarar görüyorlar mı?

- OECD içerisindeki insanların çoğu, çevre temizliğinin iyileşmesinden yarar görüyor; nüfusun yaklaşık %80'i kamu atıksu arıtım çabalarından yarar görüyor. İnsanların sülfürdioksitlerden ve katı parçacıklardan kaynaklanan hava kirliliğine maruz kalması azalıyor. Aynı zamanda yer seviyesindeki ozon, nitrojen oksitler ve çok küçük parçacıklar, insan sağlığını olumsuz etkilemeye devam ediyor. OECD ülkelerinde hava kirliliğinin maliyetine ilişkin tahminler, kirliliği daha da azaltmanın bir hayli yararları olabileceğini gösteriyor. Yıpranan su ve kanalizasyon sistemlerinin yenilenmesi, küçük ya da izole yerleşim birimlerinde verimli bir kanalizasyon arıtma sisteminden yararlanılabilmesi konularında da sorunlar devam ediyor.

Büyümenin yeşil hale getirilmesi ekonomik fırsatlar yaratıyor mu?

- Ülkelerin yeni teknolojileri ve yaratıcı yenilikleri destekleyip ekonomik araçlar kullanarak yeşil büyüme politikaları uygulama çabaları hızlanıyor. Ancak, iş olanakları ve rekabet edebilirlik bakımından, yeşil büyüme politikalarından doğan ekonomik fırsatlar konusunda karşılaştırılabilir bilgiler hâlâ son derece az. Yeşil büyümenin dinamik yönlerini istatistik yöntemlerle yakalamak kolay değil. Ayrıca birçok ölçme çabası, ekonominin ve küresel tedarik zincirlerinin “yeşil dönüşümü” yerine “yeşil faaliyetler” üzerine odaklanıyor.
- Çevresel ürün ve hizmetler üreten sektörler, ekonomide artan (ama yine de az) bir paya sahip. Çevre ve enerji verimliliğine ayrılan kamu Ar-Ge harcamaları da, “yeşil” patentlerin oranı da arttı. Çevreyle ilgili vergilerin kullanımı artıyor, ama işgücü vergilerine kıyasla bunlar sınırlı olmaya devam ediyor. Çevre üzerinde en büyük baskıyı yaratan çiftçilere verilen desteklerin oranı azalırken, çevresel şartlar içerenlerin oranı arttı.
- Daha yeşil bir büyümeyi teşvik eden uluslararası mali hareketler yavaş yavaş gelişme gösteriyor. Mali kriz ve azalan sanayi üretimi nedeniyle karbon pazarları küçülürken, uluslararası yatırım hareketlerinin fosil yakıt teknolojisine yatırımları geçtiği temiz enerji alanında yeni fırsatlar ortaya çıktı. Mali kurumların yeşil tahviller çıkarması, ihracat kredi kuruluşlarının çevresel etki değerlendirmeleri yapılan projelere yapılan özel yatırımlar için kolaylık sağlaması ile de yeni fırsatlar ortaya çıktı. Çevre amaçlarına yönelik kalkınma yardımı artmaya devam etti ve yenilenebilir enerji için yardımlar, yenilenebilir olmayanlar için yardımları aştı.
- Ancak, gelişmenin büyük bölümü hâlâ sınırlı alanlarda gerçekleşiyor ve politikalar çoğunlukla iç tutarlılıktan yoksun olup, yeşil büyümeye geçişi zaafa uğrattıyor. Ülkeler, birçok yolla fosil yakıt üretimi ve tüketimini hâlâ destekleyegeliyor. Ve enerji vergisi oranlarındaki farklılıklar, çevreye önemli olumsuz etkileri olan yakıtlardaki düşük vergi oranları, ayrıca bazı sektörlerde kullanılan

yakıt için istisnalar, düşük karbonlu ekonomiye geçişe engel oluyor. Bu konularda reformlar yapılması, ülkelerin daha fazla vergi geliri elde ederek, çevresel hedeflere daha ekonomik bir şekilde ulaşması için önemli fırsatlar sunabilir.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir www.oecd.org/bookshop

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü, Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.
rights@oecd.org Faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Green Growth Indicators 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264202030-en